

Svante Stenman

Docenten i inre medicin och patologi vid Helsingfors universitet Svante Hans Evald Stenman avled den 27 maj 2002. Han blev 60 år gammal. Dödsorsaken var sepsis i samband med myelomatos.

Svante Stenman föddes i Jakobstad den 25 januari 1942. Efter medicine licentiatexamen vid Helsingfors universitet 1969 blev han patolog, och disputerade för doktorsgraden 1972 med en avhandling om kromosomförändringar orsakade av paramyxovirus. Han var biträdande lärare i patologi. Åren 1972–73 var han forskare vid Karolinska institutet. År 1978 blev han docent i patologi vid Helsingfors universitet, men patologbanan bröts av allergi mot kemikalier som används inom mikroskopin. Svante sökte sig då till internmedicinen, som han var synnerligen väl skickad för på grund av sin vetenskapliga kompetens och sin humana läggning. Nu började hans långa bana vid IV Medicinska kliniken, först som assistentläkare, sedan som biträdande lärare och slutligen som biträdande överläkare. Han blev docent i inre medicin 1990, och är alltså en av de få som haft docentur i två olika medicinska discipliner samtidigt.

Svante Stenmans engagemang i läkarutbildningens organisation och utformning var ett oumbärligt stöd för dem som

hade ansvaret för att svenskspråkiga läkare utbildas i vårt land. I flera utredningar om den svenska läkarutbildningen fanns Svante Stenman i bakgrunden som främste leverantör av grundläggande fakta och som klarläggare av principiella synpunkter, samt som påverkare. Han skrev flera artiklar om den svenska läkarutbildningen.

Redan som student fick Svante Stenman kontakt med publicistiken genom att vikariera som redaktör vid Jakobstads tidning. Det visade sig att han hade en speciell fallenhet för att uttrycka sig i skrift och att organisera artikelmaterial. Hans publicistiska begåvning förde honom så småningom in i redaktionerna för flera medicinska vetenskapliga tidskrifter. I tio år var han vetenskaplig redaktör vid International Journal of Cancer, och i tre år vid i Scandinavian Journal of Rheumatology. Han valdes in i ledningen för tidskriften Nordisk medicin. Han skrev även regelbundet artiklar i Finlands Läkartidning om händelser i Norden. I Finlands Läkartidning tog man också på annat sätt till vara hans specialbegåvning, det är inte många som vet att han utformade en stor del av tidskriftens grafiska framställningar.

En viktig uppgift blev att redigera Finnska Läkaresällskapets Handlingar, en tidskrift där Svante Stenman medverkade så gott som oavbrutet sedan 1973 och i tre år som huvudredaktör. Han gick igenom varje artikel; under många år och ända till sin död skötte han egenhändigt tidskriftens grafiska utformning. Han arbetade i olika sammanhang aktivt för att det finlandssvenska medicinska språket skulle vara tydligt och korrekt, och medverkade vid uppkomsten av en finlandssvensk medicinsk språkvårdsgrupp.

Svante hörde till de människor som man kan anförtro ett uppdrag med vissheten om att det blir gjort när han hade åtagit sig det. Hans sakkunskap och sinne för rent spel togs i anspråk av flera stipendieutdelande institutioner; bland annat var han styrelsemedlem i Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse, ett uppdrag som han satte stort värde på. På sitt karakteristiska sätt gick han totalt in för också detta uppdrag. Han återfinns som medredaktör bl.a. i Gyllenbergstiftelsens monografier "The Many Faces of Attention Deficit/Hyperactivity Disorders", och "Philosophy Meets Medicine".

Sedan 1991 var han ansvarig läkare för Finlands njursjukdomsregister, åter ett uppdrag där hans samvetsgrannhet och ansvarskänsla togs i anspråk.

I januari 2002 visade Finnska Läkaresällskapet honom den mycket ovanliga hedern att instifta ett pris för att hedra honom. Svante Stenman-priset utdelas "för framgångsrik och uppskattad gärning inom den svenskspråkiga medicinska undervisningen eller inom medicinsk publicistik, särskilt på nordiskt språk". Stipulationen kunde vara en karaktéristik av Svante Stenman själv.

Svantes särintressen, "musik, orglar, blockflöjt, publicistik, artiklar och kåserier i fackliga och allmänna tidskrifter" avspeglar hans breda kulturella bas. Hans kapacitet utnyttjades flitigt, ibland i övermått. Vi som var hans lärare, kolleger och vänner såg med glädje fram mot varje möte med honom. Hans livliga intresse för allt mänskligt gjorde honom till en inspirerande arbetskamrat, medarbetare och samtalspartner. När han 1995 drabbades av den svåra sjukdom som skulle prägla resten av hans liv, fortsatte han oförtrutet att arbeta för det han ansåg viktigt. Han betygade en gång för mig att han varje morgon kände sig lycklig över förmånen att få vakna upp till en ny dag, och i samtalen med sina vänner delade han med sig av sin okuvliga livskraft och entusiasm. Hans sextioårsdag – "kalas" ville Svante att det skulle kallas – blev en manifestation av den uppskattning kolleger, medarbetare och vänner inom många olika delar av samhället och Finlands kulturliv kände. Många av oss, liksom han själv, förstod att det också var ett avsked. I vemodiga stunder längtade han till sin hembygd i Österbotten "där himlen är vid och toleransen stor"; som han själv en gång uttryckte det. Där ligger nu hans grav, framför klockstapeln till Pedersöre kyrka. Vi tänker på honom med saknad och tacksamhet. Hans ljusa minne lever ibland oss.

PETER WAHLBERG